

השבת של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב', סז)

טוב להגיד ולשיר **נְחֵם נְחֵם נְחֵם מְאוֹמָן** לזכות לכל הישועות

שבת דברים

ויהי בארבעים שנה ... (דברים א', ג')

מלמד שלא הוכיחן אלא סמוך למיתה (רש"י) מובא בזהר הקדוש ברעיא מהימנא על משה רבנו עליו השלום: ובגין דהוית חשיב בחייד דאלו הוה אפשר לך הוית מהדר כלא עלמא תחות קדשא בריך הוא וכו', עין שם, שמבאר שם גדל מעלת משה בשביל זה שהיה חושב כל ימיו שאלו היה אפשר לו היה מחזיר כל העולם לה' יתברך. נמצא, שאפילו משה רבנו עליו השלום, עיקר מצות תוכחה היה מקים על ידי הרצון שהיה כוסף תמיד להחזיר כל העולם למוטב ועל ידי זה זכה למה שזכה וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל שאין מוכיחין את האדם אלא סמוך למיתה, שכן משה לא הוכיחן אלא סמוך למיתה וכן יעקב אבינו וכו', היינו כי עיקר התוכחה הוא על ידי הרצון. ועל כן עיקר התוכחה הוא רק סמוך למיתה שאז מתחילין להכלל ברצון ואז מאיר בו הרצון ביותר, מחמת שהוא סמוך להסתלקות, כי ההסתלקות של הצדיק הוא שיהיה נסתלק ונכלל בבחינת רצון כמו משה רבנו עליו השלום, שנכלל בשעת מיתתו ברעוא דרעוין כנ"ל. ומחמת שסמוך למיתתו מתחיל להאיר בו בחינת הרצון על כן אז דייקא יכול להוכיחם, כי עיקר הערבות, מה שכל אחד ערב בעד חברו וצריך להוכיח את חברו, ובאמת מי יכול להוכיח את חברו, כי אינו יודע מה שחברו לחברו וגם מי יודע אם חברו ישמע לדברו ואפילו אם ישמע מי יודע אם יוכל להתגבר על מה שצריך להתגבר ולשוב אליו יתברך, על כן עיקר קיום מצוה זאת הוא על ידי הרצון, שיהיה רצוננו חזק מאד לראות בטובת חברו ובטובת כל ישראל טובה אמיתית ונצחית, שיוכלו כלם לשוב אליו יתברך באמת. וכמו שהאדם בעצמו בודאי ראוי לו שלא ירצה שום רצון אחר רק לזכות להתקרב אליו יתברך, שרק זה הוא טובה והצלחה אמיתית, וחוף מזה הכל הבל, כמו כן מחייב כל אחד לאהב את חברו וכל ישראל כנפשו, ולהתגעגע ולכסף שיוזכו כל ישראל להתקרב אליו יתברך, ובתוך כך אם אפשר לו לקיים מצוה זאת של תוכחה בפשיטות לדבר עם חברו ביראת שמים, בודאי מה טוב ומה נעים, כי כל אחד מחייב לדבר עם חברו ביראת שמים, אבל העיקר הוא הרצון.

ואת יהושוע צויתי בעת ההוא לאמר עיניך הראת את כל אשר עשה ה' אלקיכם לשני המלכים האלה כן יעשה ה' לכל הממלכות אשר אתה עבר שמה לא תיראום כי ה' אלקיכם הוא הנלחם לכם ... (דברים ג', כא)

וזה מרמז על עיקר המלחמה הגדולה והכבדה שהיא עיקר מלחמת כל אדם שהיא מלחמת היצר בזה העולם שהעיקר שלא יירא ולא יתפחד כלל כי ה' אתנו, כי מלא כל הארץ כבודו כמו שאמר אז אדוננו מורנו ורבנו ז"ל: ה' יתברך עמך ואצלך וכו', אל תירא. וכמו שאמר: שהאדם צריך לעבר בזה העולם על גשר צר והעיקר שלא יתפחד (בלקוטי תניניא - סימן מח).
וזה: לא תיראום כי ה' אלקיכם הוא הנלחם לכם. ואזהרה זאת הזהיר ביותר את יהושע, כמו שכתוב: ואת יהושוע צויתי וכו'. כי יהושע הוא בחינת התלמיד שהשגתו בחינת מלא כל הארץ כבודו, בחינת הקיצו ורננו שכני עפר וכו'. שהוא ראשי תיבות יהושע וכו' (כמבאר בלקוטי מוהר"ן חלק ב - סימן ז, עיין שם), שעיקר השגתו הוא בחינת התחזקות שיחזק את עצמו ואת כל ישראל בכחו של משה רבנו שלא יתייאשו ולא יפלו משום דבר ובכל מה שיעבר עליהם יהיו חזקים בכחו של משה רבם. כי ה' אתם עדיין ולא יתייארו כי ה' אתם, כי מלא כל הארץ כבודו. שזהו בחינת לא תיראום וכו'. כי הצדיק בחינת משה יכול להשפיל את המלאכים המקטרגים שמהם נמשכו ונשתלשלו קליפות סיחון ועוג (שהם מבני הנפילים שאמרו: מה אנוש כי תזכרנו, וכמובא), כי מראה להם שאינם יודעים עדיין בידיעתו יתברך כלל וכו'. ולעורר ולהקיץ כל השוכני עפר שהם הדרי מטה שלא יתייארו כי עדיין ה' אתם כי מלא כל הארץ כבודו וכו'. שזהו בחינת אזהרת משה את יהושע: עיניך הראת את כל אשר עשה ה' אלקיכם לשני המלכים האלה שהם סיחון ועוג שכחם היה מקטרוג המלאכים כן יעשה ה' לכל הממלכות

וכו'. כי מאחר שכבר הרג שני המלכים האלה בזה רואין כי יש כח לבטל קטרוג המלאכים מאחר שהרג שני המלכים האלה סיחון ועוג שנמשכו מהם, על כן בודאי תהיה בטוח וחזק כי כן יעשה ה' לכל הממלכות אשר אתה עבר שמה ובודאי תירשו ארץ ישראל ששם עיקר התגלות זה הדעת של משה שהוא בחינת עליונים למטה ותחתונים למעלה וכו', על כן בודאי לא תיראום וכו'. (הלכות נטילת ידים שחרית - הלכה ו, אות פד)

מכתב

(ספר אבי הנחל ב' - מכתב כ"ד, המשך)
... צריך כל אדם להטות לבו לשמע בקול ה' הקורא בקול גדול בלב האדם בכל יום ויום ובכל עת שישבו אליו, ועל כל פנים יהיו לו רצונות חזקים וכסופים גדולים לה' יתברך שזה יקר מאד. צריכים להיות עקשן גדול בהרצון והשתוקקות והכסופים, לחפץ ולהשתוקק ברצון חזק תמיד לה' יתברך ולתורתו, יהיה איך שיהיה ויעבר עלי מה, אף-על-פי כן אני חפץ באמת לאמתו שהוא ה' יתברך ותורתו שהוא עצם האמת.

אפילו מי שהוא רחוק לגמרי מה' יתברך, אף-על-פי כן צריך להתחזק ולהמתין ולצפות לישועתו ולהחיות עצמו בתוך כך בכל מה שיוכל, בפרט ברצון וכסופין והשתוקקות לה' יתברך, שזה העיקר.

תזכור היטב היטב חסדי ה' ונפלאותיו אשר עשה עמנו כי אין אנו יודעים עד היכן צריכין להתחזק, כמו שצעק רבנו ז"ל בקול עמק חזק מאד "גיוואלד זייט אייך ניט מיאש, קיין יאוש איז גאהר ניט פאר האנדין" (אהה, אל תתייאשו, אין שום יאוש בעולם כלל).

הצרה הגדולה מהכל היא מה שיש שנפלו בדעתם מאד בייאוש גמור עד שאי אפשר להם עוד לחשב על התכלית, ואי אפשר להגביהם מכמה טעמים, והעיקר מחמת המחלקת הגדולה אשר עלינו וכו', שמחמת זה אינם יכולים לקבל ולינק מצוף דבש תורתו הנוראה של הצדיק האמת שמחיה ומשיב כל הנפשות הנפולות.

דברי רבנו ז"ל יורדים עד עמקי תהום להעלות נפשות מבאר שחת, ועולה מעלה משמי השמים. מי יערך שבחם מי יספר נוראות גדלתם, אין דגמתם.

הצדיק האמת מכניס אל הקדשה גם את כל הנפשות הרחוקים לגמרי, שהיו משלכים בחוף בראש כל חוצות.

יש הרבה רחוקים שזוכים על-ידי כח הצדיק להתעורר באיזה התעוררות עד שמתחילין להתקרב אליו, ואזי הצדיק מאיר בהרחוקים שאיך שהם עדיין - יחפשו ויבקשו את ה' יתברך, ועל-ידי זה הוא מעלה אותם מעמקי עמקי הקליפות בבחינת ירידה תכלית העליה, והכל בכחו ובכח תורתו ועצותיו ורמזיו הקדושים העמקים ונשגבים מאד מאד עד אין סוף ותכלית, ואשרי שיאחז בו.

המחלקת שיש על הצדיק האמת זה עיקר בחינת מלחמת עמלק, ועיקר התיקון לזה להתנהג בתמימות ובפשיטות ובאמת, ולזעק מאד לה' יתברך שיורוהו האמת לאמתו וכו'. והחפץ באמת מוסרין לו מלאך של אמת ואז זוכה לידע האמת.

הצדיק מפיל ומבטל את הגאות של השקרנים החולקים, שהוא הוא בחינת קלפת המן עמלק.

עיקר התרחקות ישראל מאביהם שבשמים ועיקר כלל כל הפגמים וכל החרבנות ואריכת הגלות, הכל על-ידי ההעלמה הגדולה שנתעלם אור הצדיק האמת שהוא בחינת הראש בית שבשבילו הייתה כל הבריאה כלה ועל-ידו קיום כל הבריאה, ועל-ידו יהיה עיקר גמור התיקון והגאולה האחרונה בשלמות. המצפה לראות בטובתך האמתי, ישראל דב אודעסר

ישראל דב אודעסר

... איך לזכור אפיון יפואו זיז
... איך לזכור אפיון יפואו זיז

סיפור

© ספר ימי מוהרנ"ת חלק ב', סימנים סה-סז) אחר כך הגיע שבת הגדול והשם יתברך היה בעזרו שהיינו שמחים הרבה בבית רבי צבי שנכנסנו לשם אחר סעדת שחרית שאכלנו בבית רבי העניך ושם בבית רבי צבי שמחנו מאד בשמחת שבת הגדול, ורקדנו קלנו הרבה בעזרת השם יתברך וזה חזק אותי הרבה בעזרת השם יתברך ובכל העת שעמדנו באדעס שעברו כבר שני שבתים לא זכינו לשמחה ורקודין עד זה השבת שהוא שבת הגדול, וזה היה לי לסימן וישועה גדולה:

© אחר שבת הגדול, בכל השבוע, הייתי מצפה שיגיע לי איזה אגרת או ידיעה מביתי אודות רי"א אם יבוא או לאו, ולא זכיתי לקבל תשובה מהם אף-על-פי שבאמת שלחו אגרת שהיה ראוי שיגיע לי תשובה תכף כי השטאפעט (דואר) הולך בחפזון גדול מברסלב לאדעס, אבל נתעבה האגרת ולא בא עד חל המועד פסח אחרי שכבר בא רבי יהודה אליעזר לאדעס:

© ביום ששי, ערב-שבוע קדש ערב פסח עשינו סיום ואכלנו ושתינו יין קצת ותהלה לאל הייתי בשמחה קצת קרוב לחצות היום הנחתי לישן קצת, ובתוך כך בא רבי יהודה אליעזר והחיה אותי מאד ומחמת שמחה נשקתי אותו באהבה רבה, ונתתי שבח והודיה להשם יתברך שזכיתי לראותו כי מעשה שהיה כך היה זה שני שבועות ויותר אחרי שכתבתי האגרת לרבי יהודה אליעזר הנוכח לעיל שיבוא, אחר כך ספרתי זאת לרבי יוסקא נרו יאיר ענה ואמר אין אתה יודע מה נעשה עם רבי יהודה אליעזר הלא הגיע לו סבה לא טובה מאד, כי זה איזה שבועות בעת שהייתי בביתי והייתי מוכן לנסע לכאן לאדעס הגיע השמועה בעירו ברסלב, היות שבא אדון אחד איזה זאסדאטיל (קצין) והכה את רבי יהודה אליעזר הנוכח לעיל בכפר

שיושב בו הכה ופצוע עד למיתה ממש והקול נשמע שבסמוך יביאו אותו לקבורה חס ושלוש אבל בתוך כך נסעתי משם ומוי יודע מה עלתה לו (וזה הדבר אמת שהכה אותו עד למיתה ממש, וכמה שעות לא דבר והיה מנח כנגוע, ולא ידע מה נעשה עמו כלל אבל אף על פי כן השם יתברך החיהו, ונשאר בחיים תהלה לאל).

ואני כשמעי זאת רעדה אחזתני ונשארתי משתומם והיה לבי עלי דוי מאד, העקר גדל הצער שהיה לי משמועה לא טובה כזאת שהגיע לי מרעי ואוהב דבק מאח כמותו, ונוסף לזה שרצוני היה שישע עמי לארץ ישראל ועוד כמה עניינים שהיה בלבי שאי אפשר לבארם, אשר על ידי כל זה גדל צערי וכאבי מאד על השמועה הזאת ומחמת זה כתבתי אגרת עוד הפעם כנוכח לעיל כדי שישבו לי תשובה בזריזות על ידי הפאסט, אבל לא עלתה בידי כי נתעבה האגרת כנ"ל.

ומחמת כל זה גדלה שמחתי מאד מאד כשזכיתי בערב-פסח הנ"ל לראות פני אוהבי באמת רבי יהודה אליעזר הנוכח לעיל ברוך שהחיני וקיימני והגיעני לזמן הזה מכל זה ראיתי שהשם יתברך בעזרי ורוצה שאבוא לארץ ישראל עמו יחד כאשר כבר דברנו מזה זה כמה שנים, כאשר מבאר במקום אחר (לעיל סימן י'):

עצות ותפלות

(לקוטי עצות - קדושה וקידוש ה', סימנים ג-ד') על-ידי מסירות נפש על קדוש השם זוכין לשלום, ועל-ידי זה זוכין לדבר דבורים קדושים של תורה ותפלה, ולקשר המחשבה היטב אל הדבור. ועל-כן עצה טובה להתפלל בכוונה, לקבל עליו במחשבתו למסר נפשו על קדוש השם, גם בלא זה עיקר שלמות התפלה היא להתפלל במסירות נפש (ענין תפלה אות כו. ליקוטי מוהר"ן פ').

אפילו הקל שבישראל אפילו פושעי ישראל כשרוצים להעבירם על דת חס ושלוש, הם מוסרים נפשם על קדוש השם כאשר נראה בחוש כבר כמה פעמים. על כן צריך האדם להזכיר את עצמו בזה בכל יום, שהוא מרצה למסר נפשו על קדוש השם, כי זה עיקר קדשת איש הישראלי, ועל-ידי זה יזכה לשלום ולהתפלל בכוונה כנ"ל (שם).

● ... ועזרני והושיעני ברחמיך הרבים, שאזכה תמיד למסר נפשי על קדוש השם באמת, ובפרט בשעת קריאת שמע ותפלה, שאזכה תמיד להתפלל ולומר קריאת שמע במסירת נפש באמת. ואזכה לקבל בדעתי ברצון חזק באמת למסר נפשי למות על קדוש השם להתלהב בשלהובין דרחימותא, ולהתגבר על יצרי, למסר כל גופי ונפשי ומאדי בשביל לקדש שמך הגדול והקדוש והנורא, ועל-ידי-זה אזכה תמיד להתפלל בכונה גדולה בקדשה ובטהרה באמת, להכניס כל מ"חי ומחשבתי ודעתי לתוך דבורי התפלה, ולקשר המחשבה אל הדבור בקשר אמיץ וחזק, ולא אוציא שום דבור של התפלה בלא כונה, חס ושלוש, באופן שנוכה שתשעשע עם תפלותינו

תמיד. והיה לך נחת רוח ושעשועים גדולים מתפלותינו, ויעלו וירצו תפלותינו לפניך להיות כתר על ראשך. ותשפיע עלינו חכמה ובינה ודעת, ותושיענו בכל מיני ישועות, ותפתח את לבנו בתלמוד תורתך, ונוכה להבין היטב בכל מקום שנלמוד שם ותאיר עינינו במאור תורתך.

ותעזרו ותושיענו לחדש חידושים אמתיים בתורתך הקדושה, ותמשך עלינו הארה נפלאה מהתורה אשר אתה עתיד לגלות על-ידי משיח צדקנו, כמו שכתוב, ושאתם מים בשון ממעיני הישועה. ותרגומו, ותקבלון אולפן חדת: (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה צ"ה)

שיחות

ר' ישראל אודסר, זצ"ל - (המשך) ... היה לי ניסיונות, ולא עמדתי בניסיון... עשינו תפילה ותענית ושבחה, ובסוף רואים שלא עשיתי טוב, לא עשיתי טוב, שלא זכיתי לקיים "אשרי אדם בוטח בך"... פרנסה, פרנסה, אפילו {איש} של כל העולם פרנסה, פרנסה, להשליך כל העבודות השם, פרנסה, אבל האמת הוא "אשרי אדם בוטח בך", "אשרי אדם בוטח בך", עכשיו אני מרגיש את זה, אבל אחר המעשה, אני לא זכיתי לקיים את זה, ועכשיו יש לי חרטה על זה, כשיש ילדים שצריכים לחם ואין ליתן, אין לי לחם לתת להם, טוב יותר כשאדם לא חכם ולא חושב הרבה, אחד חזק, גיבור, כפי הגבורה, כפי הלב זוכים לאמת, אני מתחרט ומתחרט, ומתחרט, אבל לא זכיתי, האישה שלי לא רצתה שום דבר, לא בגדים ולא... לחם, לא היה לי לחם לתת, והלוואי שלא הייתי מרחם על האישה ועל הבנים, ולהשליך על השם יתברך, להאמין ולהתחזק בביטחון על השם יתברך, יותר טוב, בוודאי...

"אשרי אדם בוטח בך", לקיים את זה, לא רק להגיד!... אני מתחרט, אני רוצה, אבל איפה אתה? אנחנו אומרים בכל ראש חודש: "ומפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו, ואין אנחנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניך", לא זכיתי לעמוד בניסיון... כל העולם יגיד משוגע, משוגע, משוגע, גם האישה תגיד משוגע וגם האבא, וגם המשפחה וגם כל העולם יגיד שהוא משוגע, הוא היה לו פרנסה, אבל הוא משליך את זה בשביל לעבוד השם, אני רוצה, עכשיו הזמן איננו, אי אפשר, בשביל זה אי אפשר לעשות כלום, מי חייב לך? הלב חייב, אם היית על הלב {שליט}, כמו שצריכים, היית מרוויח... רבנו הקדוש אמר: "בזמן שהאדם מונח עם הרגלים על הדלת, הוא מתחרט מאד על שלא שמע ליי, אשרי מי ששומע לרבנו ומחזק עצמו לעמוד כנגד כל העולם.

כל ימי היה לי ספיקות, ועכשיו אין לי שום ספיקות שעשיתי לא טוב. כל העולם: "פרנסה, פרנסה, פרנסה, פרנסה", זהו ניסיון גדול, ואני לא עמדתי, אני מתבייש לספר, לא עמדתי, ולא זכיתי להתגבר... השם יתברך מראה שהוא הבעל הבית, הוא בעל הבית שלי ושל כל העולם, היה לי לעצמי רווח כזה, ועזבתי אותו בשביל כסף, בשביל פרנסה.

אבל העולם הם מדברים רק מפרנסה, פרנסה יש לו?... אני שמעתי מאחד שסיפר איזה מעשה: היה אחד מעובדי השם, היה אישה אחת באת שיעשה מצווה והיא לא ידעה לקרוא, היא קיבלה מכתב מהבן ואינה יודע הפירוש, היא מבקשת שהוא יקרא המכתב שתבין מה שכתוב בו, הוא קרא את המכתב, וראה שהוא (הבן) היה חולה ונפטר. היא לא הבינה מה זה נפטר, אז אמרה לו: "מיפטר, מיפטר, העיקר פרנסה אם יש לז?", "המיפטר - פיפטר" זה לא מפריע לי, העיקר הוא אם יש לו פרנסה", הוא לא רצה להגיד לה מה שכתוב, ופירש 'מיפטר', הוא אמר: "כתוב שמה שהוא נפטר", היא לא הבינה מה זה נפטר, אז עוד פעם ועוד פעם 'מיפטר - פיפטר', אז היא אמרה לו: "זה לא נוגע לי, 'מיפטר - פיפטר', העיקר פרנסה".

פרנסה, ככה כל העולם: "פרנסה, פרנסה", פרנסה הוא הפירוש לעבוד תמיד בשביל כסף, אין לו, אין לו זמן, אבל כשאדם שוכב עם הרגלים על הדלת, הוא מתחרט מאד... צריכים לתת הכל להשם יתברך, הפרנסה והשינה והאכילה ושינה והכל להשם יתברך, כשאדם ישכב על הארץ, עם הרגלים על הדלת, אז יהיה לו חרטה על הפרנסה. כל העולם: "פרנסה, פרנסה, פרנסה, פרנסה", האישה אמרה למי שקרא את המכתב, הוא אמר: "מיפטר - פיפטר", אז היא צעקה ואמרה לו: "מה זה, זה לא נוגע לי, 'מיפטר - פיפטר', אני רוצה רק לדעת אם יש לו פרנסה"... האישה צעקה: "מה זה? מדוע? 'מיפטר - פיפטר' זה אני לא רוצה לדעת, אני רוצה לדעת רק אם יש לו פרנסה, 'מיפטר - פיפטר' זה לא חשוב, העיקר אם יש לו פרנסה". בשביל מה הכסף? בשביל הבל? כששוכב עם הרגלים על הדלת, הוא יודע כבר שהוא עזב הכל בשביל הכסף ובשביל הבל...

... ושמעתי מתלמודו
הקדוש, אשר סמך ידיו
גלילי זהב טהור עליו,
אשר מה שנאמר בדברי
חז"ל "אשרי מי שבא
לכאן ותלמודו בידו -
נאמר על ספרי רבנו
הקדוש זצוק"ל, כי רבנו
ז"ל אמר שבכל תורה
כלול כל דברי תורה
שבכתב ושבעל פה, והם
שורשי התורה:
(הקדמת קונטרס היצירות)

128